

trecând fără remușcări de partea celor mai tari, dar și actorul cabotin care, gesticulează amplu și inutil, pretinzând noi accesorii de costum pe măsură ce regizorul le îndepărtează, servind, prin contrast, idealul teatrului auster al lui Meyerhold. O altă scenă memorabilă a lui Virgil Ogășanu (foarte bine scrisă de Matei Vișniec) este compunerea scrisorii pentru Nina, fiica Gardianului analfabet, scrisoare redactată de Meyerhold. Toate cuvintele de ură împotriva fiicei sale pe care le rostește Gardianul se transformă sub condeii lui Meyerhold în cuvinte de iubire...

Doar finalul spectacolului este lungit. Fără îndoială, trebuia să se încheie cu scena execuției văzută magnific de Cătălina Buzoianu cu Ogășanu/Meyerhold în efiege statuară, cufundându-se în adâncul scenei.

Teatrul „Bulandra” – Richard al III-lea se interzice de Matei Vișniec. Regia: Cătălina Buzoianu. Decor: Mihai Mădescu. Costume: Luana Drăgoescu. Muzică: Mircea Florian. mișcare scenică: Mălina Andrei. Lighting design: Ioan Lazăr. Cu: Virgil Ogășanu, Radu Amzulescu, Doru Ana, Valeria Ogășanu, Coca Bloos, Anca Sigartău, Petre Lupu, Mihai Bisericanu, Valentin Popescu, Cătălin Babliuc, Alin Olteanu, Ștefan Ruxanda, Raluca Botez, Lorette Enache, Mihaela Zamfirescu, Alexandra Ioniță, Irina Sârbu (pian), Gabriela Bokor (violoncel), Marius Hoghi (tubă), Georgian Lepădatu (clarinet), Paul Aniculăesei (corn). Data premierei: 15 iunie 2006.

Claudia LIPAN

Lucru bun pentru Naționalul bucareștean: recuperarea „menajeriei”

Toată lumea știe că *Menajeria de sticlă*, prima piesă a lui Tennessee (Thomas Lanier, pe numele adevărat) Williams, a fost refuzată de Dinu Săraru pentru scena Teatrului Național. La fel cum a fost refuzată pentru Premiul Pulitzer în favoarea piesei *Harvey* de Mary Chase. Premiu câștigat însă, mai târziu, de alte două (sic!) partituri celebre ale autorului – *Un tramvai numit dorință* (1947) și *Pisica pe acoperișul fierbinte* (1955).

În pofida micilor handicapuri oficiale așiate la linia de start, Cătălina Buzoianu a recuperat menajeria. Și a montat-o tot la Național (teatru în care, ce-i drept, nu prea mai montase de ceva vreme), de data asta într-o găzduire mult mai afectuoasă oferită de noul director, Ion Caramitru.

Piesa lui Williams se transformă într-o chestiune de timp și într-una de familie, fie ea reală sau fantastică. Acțiunea se petrece din bucăți de memorie, așa cum își amintește Tom, fiul cel mic al familiei, că s-ar fi derulat evenimentele în urmă cu zece ani: o familie destrămată în urma plecării irevocabile a tatălui (un incompetent trișor de vieți, după spusele mamei). Un spațiu unde nu au mai rămas decât cei doi copii, ratați în felul lor, și mama care nu poate accepta aceste ratări pe fundalul tinereții sale sclipitoare.

Tom este jucat de noul venit în trupa de la Teatrul Național, Daniel Badale. Care, în multe momente, reușește să se desprindă repezit de personajul creat de autorul său și să-și imprime personalitatea. De tânăr actor gata să

Valeria SECIU

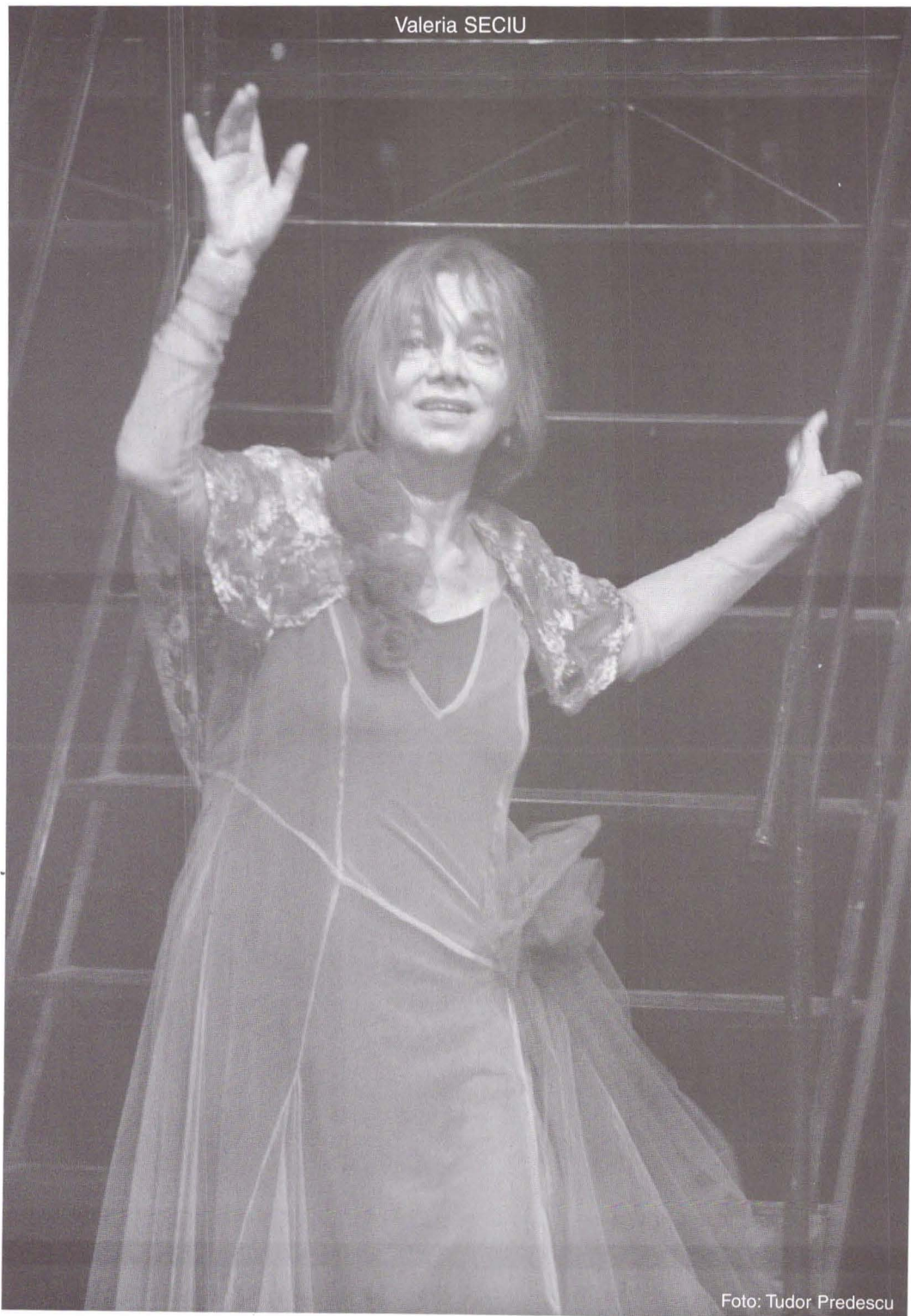
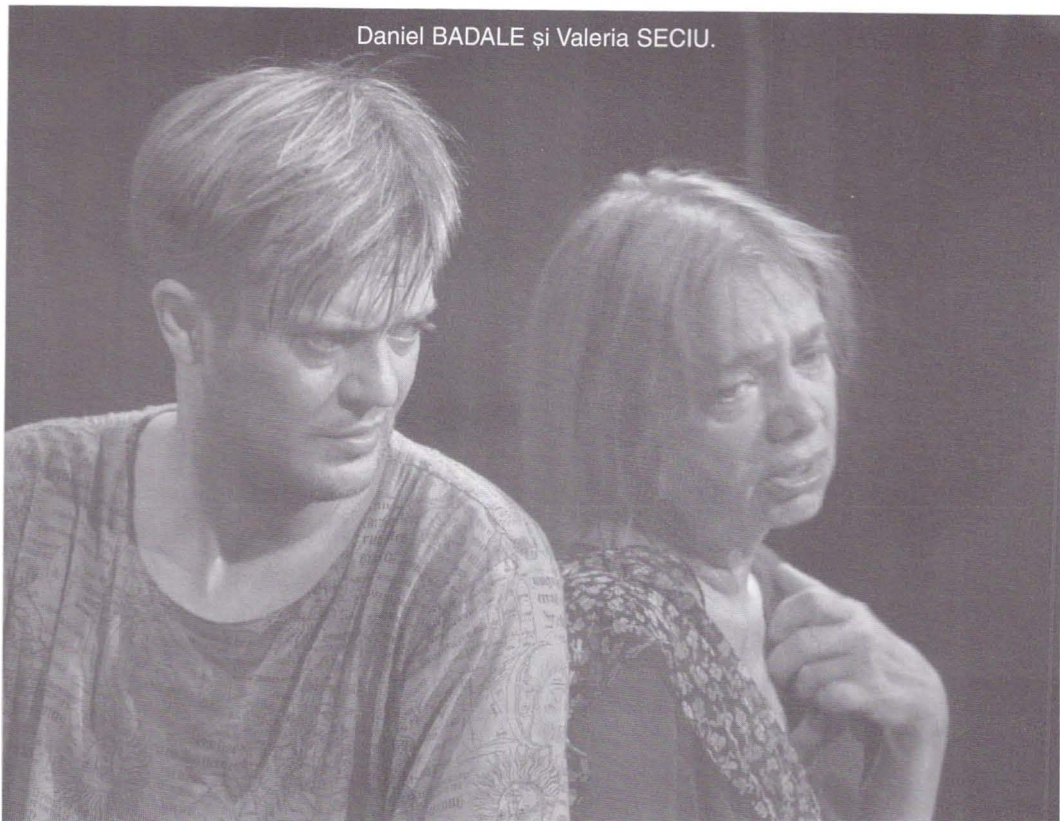

Foto: Tudor Predescu

Daniel BADALE și Valeria SECIU.

impresioneze. Uneori agasant, alteori imposibil de stăvilit, devine un fel de clown, ce-i drept impecabil mânuit de frânghiile coregrafiei Mălinei Andrei. Dar în rest nu are nimic din frustrarea personajului lui Williams. Tom al lui Badale este disperat. Își clădește partitura de idei din țopăieli și energii prea obositoare pentru ochiul spectatorului din sală. Recunosc însă că a avut și momente convingătoare și mă gândesc aici la scenele în care hârjoneala devine furie, în care discuțiile lungi devin ceartă, în care este expresiv tocmai pentru că știe să fie cuminte, în care straniul umor al lui Williams își găsește în sfârșit loc în interpretarea acestui tânăr actor care mai are cu siguranță câte ceva de învățat.

Laura este jucată și ea în altă cheie de către Brândușa Mircea. Poate singurul personaj complet diferit de cel creat de dramaturg. Recitind piesa, mă așteptam la timiditate, fragilitate sau coerență în discurs. Mă așteptam la o asemănare dureroasă cu Rose Williams, sora autorului, diagnosticată de o boală mentală și îngrijită într-un azil. În schimb, am văzut o studentă pe băncile facultății de teatru. În locul universului complex (aproape autist) al Laurei Wingfield, există un aer de puștoaică plină de nerv, cu blugii ruși la spate. În locul unui om destabilizat fizic și afectiv, am văzut o fumătoare rebelă pe scări de serviciu, ale cărei crize interioare de singurătate manifestate printr-un dans așa-zis mistic în fața vitrinei de sticlă seamănă mai degrabă cu imaginea unui narcoman în extaz. Laura din piesa lui Williams nu mai este o fată ciudată, ci una nevrotică.

La polul opus, Amanda Wingfield, capul familiei și personaj autoritar, este un rol-mănușă pentru Valeria Seciu. Care deși păstrează o amprentă personală inconfundabilă, specifică parcă unor astfel de partituri pe care le tot joacă de mulți ani încoace, se distinge mult mai clar față de ultima colaborare cu Cătălina Buzoianu de la Teatrul Mic. Unde parcă lipsea mereu ceva, unde rolul Amy se urnea foarte greu. Aici ea face parte integral din „povestea” lui Williams. Este hotărâtă, convingătoare și când apelează la mici trucuri în stilul de joc și când se lasă furată de text. Într-un cuvânt, face ca piesa să fie legată. Să revină în universul simbolic al condeiului tenesian. Zgârcită cu trecutul, dar cu multă dragoste față de viitorul propriilor copii, este personajul fără secrete, fără obligații, care la lună plină dorește noroc și fericire pentru toată lumea. Caută în stil telegrafic un tânăr simpatic, cu stare financiară bună în vederea căsătoriei fiicei sale infirme. Organizează un fel de blind-date între Laura și Jim, dar marea întâlnire eșuează lamentabil când pretendentul se declară logodit. Este cât se poate de nostimă în coacerea marelui eveniment, cu șervețele scorțoase, perdele proaspăt înălbite și argintărie de la nunta ei. Într-un cuvânt, această foarte bună actriță înțelege și joacă perfect intenția de planuri oculte a personajului său. Adică femeia sudistă a lui Williams, femeia asemeni lui Blanche Dubois din *Un tramvai numit dorință*.

Potrivit mi s-a părut și Ioan Andrei Ionescu în rolul lui Jim, tânărul care lucrează împreună cu Tom la depozitul de încălțăminte. A fost descurcăreț și buclucaș, amuzant și șocat de îngroșarea sângelui în vinele acestor oameni din casa unde este invitat ca pretendent. Este imaginea anilor '40, suspendați ca un candelabru înfruntând criza spațiului american. Prin spargerea uneia dintre piesele de sticlă el scoate la iveală convingerea dramaturgului american că aceste mici simboluri sunt doar „legăturile fragile și delicate care trebuie rupte și pe care le rupi, în mod inevitabil, când încerci să îți împlinești așteptările”.

Spiritul de familie de care vorbeam la început face ca piesa lui Tennessee Williams să fie o mare poveste biografică. Tatăl său a fost vânzător de pantofi, loc în care lucrează și Tom Wingfield; mama lui îl trezea în fiecare dimineață cu refrenul care a devenit leitmotivul piesei: „*Rise and shine! I said rise and shine!*”; sora colecționa animale de sticlă, iar Williams a petrecut mult timp în camera unde aceasta obișnuia să le țină. În familie lucrează și Cătălina Buzoianu care a făcut o piesă, după cum zice, pentru Valeria Seciu; ca între prieteni vechi, ca între directorul de scenă și actorul preferat (pentru că e imposibil să nu observi empatia). A se mai nota și colaborarea regie-coregrafie (aceeași Mălina Andrei), respectiv regie-coloană muzicală (aceeași Dorina Crișan Rusu). A se mai observa – specific Cătălinei – și „coruperea” de tineri cu profesia actor în rolul rafinat al asistenței de regie. Deci lucrurile s-au organizat în familie, ceea ce nu e rău deloc. Și dacă Naționalul și-a recuperat „menajeria”, este și din pricina acestei regizoare care a crezut cu generozitate în ceea ce a fost de nenumărate ori pierdut.

Teatrul Național „I.L. Caragiale” București – Menajeria de sticlă de Tennessee Williams. Traducerea: Anda Boldur. Scenografia: Lia Perjovschi. Coregrafia: Mălina Andrei. Muzica, interpretare live: Dorina Crișan Rusu. Costume: Dorothea Iordănescu. Cu: Valeria Seciu, Brândușa Mircea, Daniel Badale, Ștefan Ruxanda, Ioan Andrei Ionescu. Data premierei: 24 septembrie 2006.